

Proslov Jaroslava Hubeného
pronesený při odhalování sochy v Klopotech
dne 3. září 2005

(Účastníky slavnosti též oslovili:
galerista Karel Babíček, sochař Michal Novotný,
starosta Jiří Novák, radní Pardubického kraje Petr Šilar a
Martin Dostál, ředitel Východočeské galerie Pardubice).

Vážení přítomní,

socha „Ti před námi“ Michala Novotného je odhalována téměř na den 140 let po slavnosti odhalení nedalekého pomníku Komenského. „Při rozhodování o místě, kde má pomník státi nemusel se ‘Sbor ku zřízení pomníku’ dlouho rozmýšlet. Kde jinde, než v Klopotech! Krásné místo, lesy, stráně, přirozené pozadí, údolí proříznuté drahou, po níž každou chvíli onen ‘duch času se vleče...’ a poutníku dává příležitost obdivovati se krásnému místečku,“ uvádí dobový pisatel. My dnes bychom to mohli jen podepsat.

A navíc můžeme využít příležitosti jubilea i k několika dalším srovnáním:

Co mají obě sochy společného?

- Místo: – Klopoty.
- Čas: – začátek září.
- Materiál: – oba monumenty jsou z pískovce, tento je z Dubence u Jaroměře.
- Ideu: – oba směřují vzhůru, jsou poctou výšinám ducha, poctou „těm před námi“.

A co nemají společného?

- U první z nich trvalo 14 let od myšlenky k jejímu uskutečnění. U druhé jeden rok.
- První z nich byla postavena z peněz získaných ze sbírek po celých Čechách a Moravě, prvních třináct zlatých a deset krejcarů bylo vybráno v roce 1851 v hostinci Milenka. Dnes za úhradu materiálu, práce, převozu, instalace i tohoto setkání děkujeme – a to velmi upřímně – jedinému člověku, galeristovi a mecenáši Karlu Babíčkovi. Určité menší

náklady spojené s dnešním slavnostním odhalením nesl i spolek Brandýs ve světě a městský úřad.

- 5. září 1865 vlály údajně v Brandýse dva až tři prapory z každého domu a Klopoty navštívilo 6000 lidí. Dnes prapory nevlají a kdyby nás byla desatina, byli bychom moc rádi.
- Před 140 lety se zde sešli Palacký, Purkyně, Tyrš, Šembera, Brauner a další význačné osobnosti národa. Věřím, že i dnes jsou mezi námi tací, o kterých se jednou bude psát.
- A poslední srovnání: vlastenecky procítěná řeč hlavního řečníka Karla Sladkovského trvala tehdy přes hodinu. Můj dnešní nevlastenecký proslov bude trvat přece jen o dost kratší dobu.

Před sebou mám totiž už jenom krátké přiblížení autora, sochaře a malíře Michala Novotného. Absolvent pražské AVU byl jedním z pěti či šesti lidí, které Karel Babíček vyzval, aby přišli s nápadem na sochu odpovídající povaze Brandýsa nad Orlicí. A uspěl. Socha vznikala přes rok, první Michalova verze byl motiv žebříků, po vzoru jeho obrazů vystavených na minulém ročníku Mámení. Model, v němž žebříky nahradily schody, a v němž autora lákalo spojení architektury s postavami, byl dokončen v březnu, místo bylo určeno také letos v březnu.

„Ti před námi“ jsou zatím rozměrově největším autorovým dílem. Mimochodem - na jeho začátku bylo 11 kubíků pískovce a sochu ukotvují čtyři kubíky betonu. Pokud byste chtěli vidět další sochařská díla tohoto autora, najdete je například v třinecké nemocnici, v lázních Lúčky na Slovensku či v městě Kaankanpaa ve Finsku. Anebo tím nejbližším je jeho kamenný květ na hřbitově v Brandýse nad Orlicí. Jistě bych měl nyní uvést i jméno Pavla Doskočila, který se na dvoře pražského studia Bubec na vzniku sochy „Ti před námi“ také podílel.

Závěrem chci poděkovat jménem spolku Brandýs ve světě všem, kteří mají na této slavnostní chvíli svůj podíl. Z členů našeho spolku především Karlu Řehákovi a Zdeňkovi Držmíškovi. Příležitost účasti krajského radního Petra Šilara využívám i k poděkování Pardubickému kraji za podporu našemu labyrintu již od začátku. Děkuji Vám všem, kteří jste tento slavnostní akt podpořili svou přítomností. Věřím, že také Vaším jménem mohu nyní Michalovi Novotnému upřímně poděkovat. A také v to, že se v Klopotech nesetkáváme při podobné příležitosti naposled.